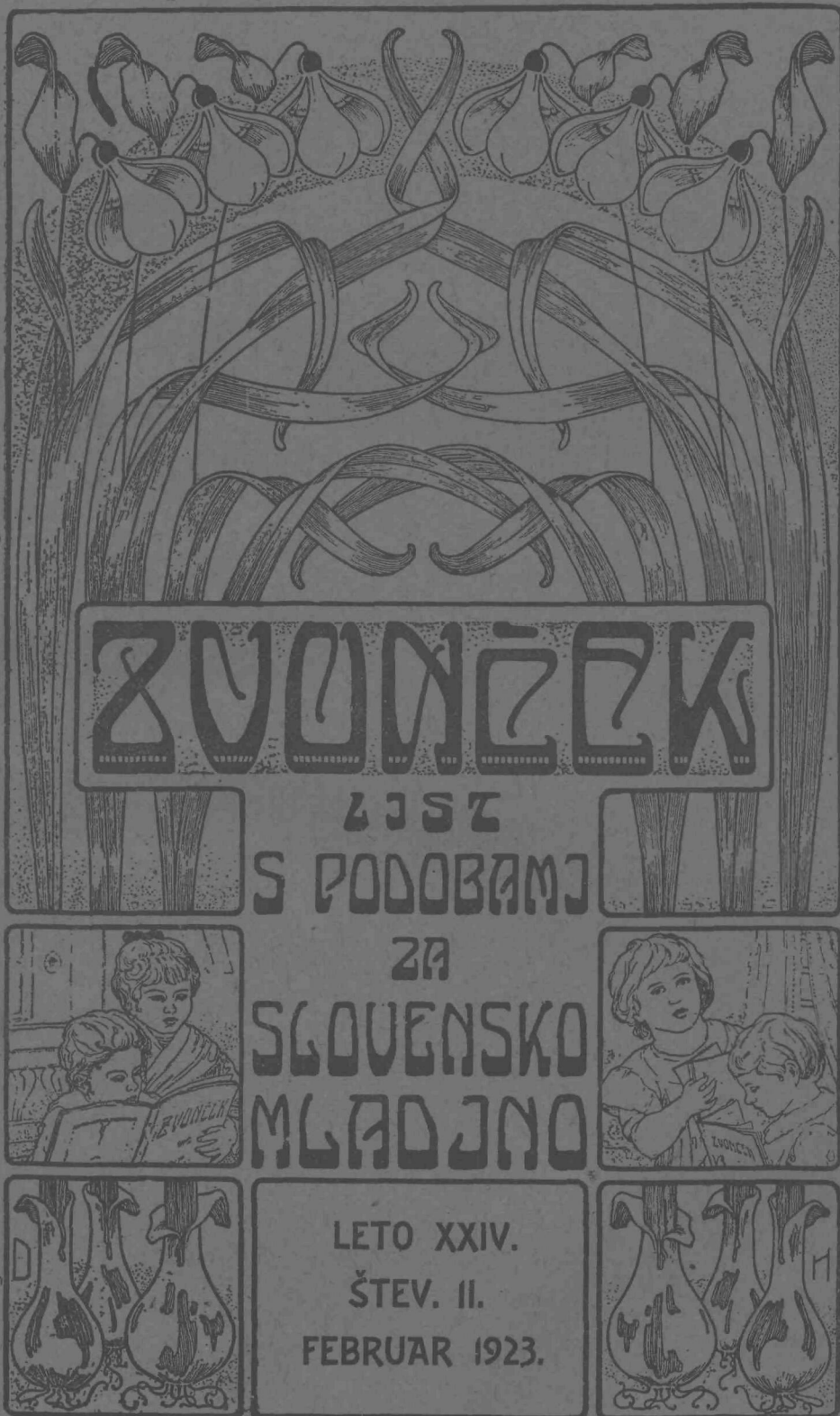

POŠTARINA PLACANA V GOTOVINI.

Vsebina.

1. <i>Jos. Vandot</i> : Polž. Pesem	25
2. <i>Ivo Trošt</i> : Ratko Lipovec. Pripovedka izpod Krima	26
3. <i>Matija Pirc</i> : Maribor. Opis s 3 podobami	29
4. <i>Fr. Ločniškar</i> : Poslednji smehljaj. Pravljica	33
5. Kropa na Gorenjskem. Podoba	35
6. <i>Silv. Košutnik</i> : Kaznovan ponos. Pripovedka	36
7. <i>Anica</i> : Novica. Pesem	39
8. <i>Janko Leban</i> : Neuslužni Ivo. Povest	39
9. <i>Uta</i> : Miklavž, Grdavž in Dušan. Pesem	40
10. <i>Nadin Nevenko</i> : Stanko in muca. Pesem	41
11. <i>Anton Vogrinec</i> : Angelica in škorček. Povest	41
12. <i>Desanka</i> : Naša Alenčica. Pesem s podobo	43
13. Pouk in zabava	44
14. Kotiček gospoda Doropoljskega	47

Ljubezen do domovine bodi
vodnica vsem tvojim dejanjem!

„Zvonček“ izhaja v mesečnih zvezkih ter stane vse leto 20 Din, pol leta 10 Din, četrt leta 5 Din. Posamezne številke 2 Din.

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik: **Luka Jelenc**, ravnatelj v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6.

Rokopise je pošiljati na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 20/II.

Rešitve sprejemamo tekom prvih 14 dni po odpravi vsake „Zvončkove“ številke!

Last in založba Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva — poverjeništvo Ljubljana.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

J. V. Vandot

Štev. 2.

V Ljubljani, meseca februarja 1923.

Leto XXIV.

Polž.

Tri pedi od doma
polž na tuje roma ...
Rad prislužil bi si grad,
v zlatem gradu zlato kad,
v kadi srebra in zlata,
konja kupi — ihaha ...
Isker beli bo konjič
kot pod nebom brzi ptič;
polža bo prevažal v svet
k stričku čričku tja v poset.
Striček čriček ima hram,
tri naprstke vinca tam;
polža z vincem bo gostil,
s polžem vince rdeče pil,
z njim prepeval: „Dideldi,
dobro jutro, sreča ti!
Z nama snubit za goró
greš kraljičico lepó.
Polžek bodi ženin mlad,
ves njegov deveti grad,
njegova kraljičica,
sreča — bela ptičica ...“
Tri pedi od doma
polž na tuje roma ...
Polžek, Bog ti sreče daj,
pa še pridi k nam nazaj!

Jos. Vandot.

IVO TROŠT:

Ratko Lipovec.

Pripovedka izpod Krima.

(Dalje.)

atko prosi, naj mu pove, kaj sta se pogovarjali jerebiki, potem mu obljubi vse, kar zahteva kosmati junak.

»Dobro!« potrdi. »To me veseli. Prav o tebi se menita še sedaj. Videli sta te, ko si stopil pod tale hrast, ter občudovali sta tvoje močne ude in tvojo zalo postavo. Zato si se jima pa obenem tudi smilil.«

Ratko se začudi.

Divji mož nadaljuje, da sta jerebiki slišali, ko so se pogovarjale gozdne vile, da morajo Ratka ujeti in zavesti s seboj v globino gozda, ga tam zapreti v svoj skrivnostni dom, da se nikdar več ne vrne v očetovo hišo k jezeru.

Njih mati in kraljica namreč noče, da bi hodil Ratko v gozd žvižgat in prepevat, zakaj s tem zmoti nje mnogoglavo družino tako, da kar brenče v njegovo bližino. Tega mora biti konec.

»Hml!« se zadovoljno začudi mladenič in pripoveduje, da je res že večkrat videl tiste bele žene, ki so smukale skrivaje okolo njega za drevesnimi debli, da so poslušale njegove pesmi, ki jih je prepeval za kratek čas pod košato bukvi. In če je začel žvižgati tako lepo in razdražljivo, kakor da bi piskal na devet srebrnih piščali obenem, so se gozdne vile kar strinjale v kolo, da bi plesale sredi gozda.

»Prav s tem jih dražiš!« reče divji mož.

»Jaz pojem in žvižgam za svoj kratek čas tako, kakor znam. Ali ne delajo tudi drugi tako? Kdo mi more to prepovedati, če ni prepo vedano tudi drugim? Kaj pa če jaz zajamem katero tistih nežnih bitij in ga zvabim na svoj dom, kjer mi bo gospodinjala in stregla? Moj ded je tudi...«

»Stoj, Ratko! To bi bila tvoja nesreča. Strašna predrznost je že sama taka misel. Ali nisi še slišal: svilen trak in konopna vrv se ne družita nikoli. Razlika med nami in vami je tolika, kakor med teboj in tvojega očeta najpametnejšim konjem.«

Mladenič rad pritrdi temu modrovanju, a pristavi takoj prav odločno: »Potem ostanimo vsak zase!«

»Dobro! Ti torej ne smeš siliti v gozd — v kraljestvo vil in drugih bitij, ne smeš tukaj prepevati in žvižgati, pa te tudi vile ne bodo več

zalezovale. S tem je obenem odvrnjena nevarnost, da bi te zvabile s seboj!»

Ratko se zdrzne nevoljno: »Kaj, v gozd da bi ne smel? Velika je ta zahteva, divji mož! Samo to ti rečem: Bomo videli, kdo mi bo branil!«

Divji mož zmaje z glavo, da mu je mogočno zavalovila kodeljasta brada, in odrine po svoji poti v goščavo.

Zamišljen se odpravi tudi Ratko po svojem delu, ki se mu pa danes nikakor ni hotelo posebno odlegati; preveč so ga razburili dogodki z divjim možem. Vendar spravi na kup grmado z mastnim listjem obraslih vej, stopi v najbližjo goščavo, izdere kar s korenino enoletno mladiko vitke jerebike, da je kar zaječala v njegovih rokah, potem se ogleda še za eno, pa položi prvo, potem drugo na tla ter uvije iz obeh močno trto, ki z njo poveže grmado okleščanja, da bo pozimi potrebno žerilo drobnici. Ob tem delu se je nehote domislil, da posnema divjega moža, kako si iz goli, debele kot moška noga, lušči kar s prsti in zobmi — seženj dolg zobotrebec; Ratko je z enako spretnostjo komaj uvijal jerebikove trte.

Z lahkoto zadene potem butaro na pleča in jo vleče proti domu. Komaj je čakal, da bi srečal očeta in mu povedal zaradi čebel in travnika ob jezeru.

Bratje so se mu smejali in ga nazivali bahača, ker se divji mož prikazuje samo še plašnim starim ženicam in gozdna vila je samo še duh, ki vznemirja nedolžne otroške dušice pozimi pri topli peči, kjer jim dobra babica pripoveduje pravljice in pripovedke iz tistih časov, ko so ljudje še verovali v take prikazni. Ratko je pa vedel, da so mu bratje nevoščljivi, ker ne morejo doseči niti polovice tega, kar doseže on brez truda. Ni se jim maral postavljati po robu; opozoril je le na dokaz o divjem možu v gozdu, kjer leži kup trsakov, ki jih je pustil, ko je izdelal zobotrebec. Kdor ne verjame, naj gre gledat, kaj takega človek ne dovrši za kraljevsko nagrado. Zaradi medveda je rekel, da bi bilo vredno ga počakati. Medu je letos obilo. Zato je škoda, da bi si kosmatinec z njim mastil brke. Ali ni bolje, če pride o Božiču na mizo v medeni posodi? Ako pa ne bo medveda, tudi ne bo z njim nobenega posla; med pa le ostane. In travnik, če se preorje, ne bo nič slabši zaradi tega, čeprav ni v njem črvov. Toda če so pod zemljo črvi, ne bo oranje koristilo le travniku, marveč tudi gospodarju.

Zvečer sta se postavila Ratko in oče s cepci za ulnjak, a bratje so se skrili varno le v skedenj za vrati, ki bi jih medvedu zaprli pred nosom in tiščali z vsemi močmi, da bi ne mogel do njih sladkosnede šapar.

Komaj je legel mrak na jezersko gladino in so se bližnji hribi črtali od zvezdnatega neba v debelih potezah kot ogromni hrbti nočnih pošasti, je pritaval stric medved iz krimskih goščav. Pot mu je bila prav dobro znana, zakaj ubral jo je naravnost k ulnjaku. Godrnjaje je začel s šapami razbijati panje in si mazati smrček z medom. Tedaj pa dobi s cepcem po hrbtu par gorkih in se takoj postavi na zadnji nogi, da si ogleda neznanega sovražnika. Toda namesto enega cepca sta ga poslej neusmiljeno obdelovala kar dva. Prav nič si ni utegnil kosmatinec ogledovati sovražnikov, zakaj kolikor hitro je mogel ob vsej svoji neokretnosti, je krenil od sladke večerje nazaj proti gozdu. Ratko mu je za plačilo pritisnil še nekaj cepcev na zadnjo plat in oče Lipovec nekaj za večerjo. Stric sladkosnedeč je odnesel tepeno kožo nezadovoljno mrmraje v goščavo. Ko je bil že izginil vsem iz vida, planejo za njim iz varnega zavetja ostali bratje in vpijejo za medvedom, ki je res bežal v gozd in se ni prav nič utegnil ozirati, zakaj menil je, da vpije za njim Ratko in ga podi s cepcem njegov oče.

Potem so se pa bahali Ratkovi bratje, kako so podili medveda. Ratko jih je pogledal postrani in pomilovalno: »Seveda ste ga podili, če je sploh treba poditi medveda, kadar že beži pred kom drugim!«

Oče Lipovec jih je posvaril in popolnoma verjel najmlajšemu sinu vse, kar je pripovedoval o divjem možu. Dokaz je bil očiten: ali ni res prišel medved? Komu pa zaupa kosmatinec svoje nočne pohode, če ne medvedki in mladičem v podzemeljskem domu, odkoder se govorica razširi med sosedi, gozdnimi stanovalci, ki jo pa zopet umejo le sami med seboj. Edino od teh jo je utegnil zvedeti divji mož in od moža Ratko.

Temu razlogu očeta Lipovca se ni upal ugovarjati niti najstarejši sin Janko.

Stari Lipovec je torej zapovedal, da morajo takoj jutri pripraviti plug in brano ter preorati travnik ob jezeru. In res! Za vsako brazdo so se kar belili požrešni ogrci, kakor bi kdo sejal bučno seme za drevesom. Prišle so vrane in kavke ter praznovale na Lipovčevem travniku veselo jesensko gostovanje.

V očiščeno zemljo je velel gospodar vreči ozimno rž.

Sedaj so bili vsi prepričani, da se izvrši tudi prorokovanje za stran hude zime, ko bodo spali na gorkem dobro rejeni polhi, kolikor jih ne ujemo Lipovčeve samostrine. Po poljšjih mastnih bedrcih so se vsem Lipovcem cedile sline. Ratka je pa poleg misli o obilem poljšjem lovu še vznemirjala grožnja divjega moža in pogodba, kakor mu jo je sporočila gozdnih vil kraljica, da namreč ne sme več v gozd.

Dvignila se je v njegovem srcu poleg jeze še divja kljubovalnost: Kdo se drzne njemu prepovedati povratek v gozd? Stisnil je pesti in se hudoval na tihem sam nase, zakaj se ni divjemu možu še odločneje postavil po robu. Zato ga je bilo tudi sram, da ni nikomur povedal, zakaj se jezi in krči pesti, ko mu modro oko vzplava v tihi krimski gozd.

MATIJA PIRC:

Maribor.

2.

o so se naše oči nekoliko napasle te lepote in kra-
sote, je povzel naš prijatelj vodnik zopet besedo.
»Poglejte«, pravi, »kje se je razvilo mesto! Naslanja
se na južni rob Kozjaka in na vzhodni rob Pohorja.
Kozjak zavrača hladnim severnim vetrovom pristop
in provzroča Mariboru jako milo podnebje, tako da
so že stari Avstrijci imenovali Maribor »štajerski
Meran«. Mesto leži samo 274 m nad morjem. Zlasti
lepa in dolga je v Mariboru jesen, ki daje grozdju
prijetno sladkobo, vinom mariborske okolice pa prav poseben sloves.
Tudi zime so pri nas večinoma mile in skoro brez vsake moreče megle.
Nepopisna je lepota spomladi, ko je vse v cvetju. Vendar pa pomlad
spričo vetrov, ki prihajajo iz ogrske nižine, kmalu prehaja v precej
vroče poletje, ki ga pa ne čutimo tako kakor v drugih mestih, ker
smo sredi zelenja.

Maribor se je razvijal prvotno
samo na severnem bregu Drave.
Njegova lega med reko in hribov-
jem ga je torej ščitila pred sovraž-
niki, zato mu tudi divji napadi
Turkov niso mogli dosti škodovati.
V novjšem času, ko so vse te ne-
varnosti izginile, pa je jelo mesto
segati tudi preko Drave na desni
breg in se vedno bolj razvija kot
središče bogate poljedelske, vino-
rejske, trgovske in tudi obrtne po-
krajine. Danes šteje mesto okolo 30.000 prebivalcev, med katerimi pa
niso všteti Studenci in Pobrežje in nekateri drugi kraji, ki se kar drže

Mestni muzej.

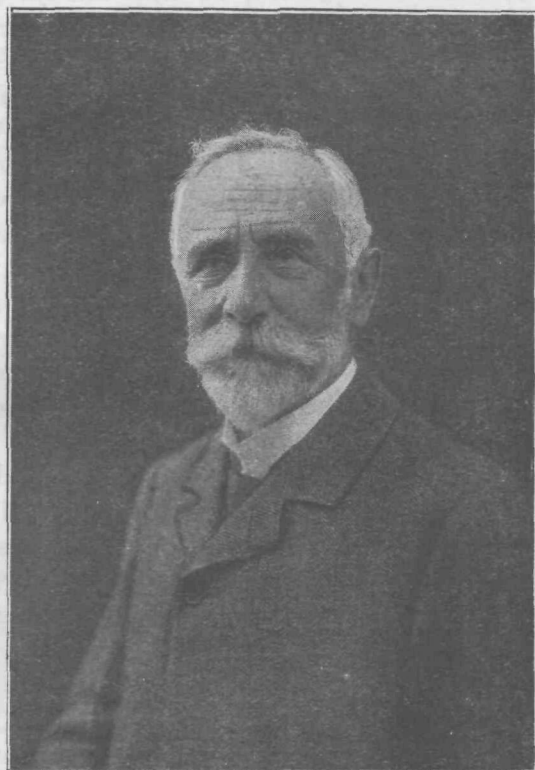

Maribora. Lahko trdimo, da se je nabralo tu na kakih šestih kvadratnih kilometrih nad 40.000 duš. Vi ne veste, dragi prijatelji, kakšne križe smo imeli mariborski Slovenci s temi »dušami« pred prevratom. Po ogromni večini so bile to rojene slovenske duše, le malo je bilo pravih Nemcev, pa še ti večinoma priseljeni iz nemških pokrajin. Pa Nemci so imeli vso oblast v rokah, pa tudi naše slovenske prise-ljence, ki so prihajali v mesto kot vajenci, delavci, obrtniki, trgovci, krčmarji itd. Nemci so znali te Slovence dobiti tako v svojo pest, da so pozabili na svoje slovensko pokolenje, postali so odpadniki in naj-hujši sovražniki slovenskega življa. Njih otroci, ki so posečali skoro samo nemške šole, že niso znali več svojega materinskega jezika in bili so vedno Nemcem na razpolago, če je bilo treba zavedne Slovence zasramovati, nadlegovati in jim pobijati okna. No, dandanes je to drugače. Pri zadnjem ljudskem štetju se je vpisalo v Mariboru pet šestin prebivalcev za Slovence, le ena šestina je ostala še nemška. Bilo je naravnost smešno, kako so hipoma vsi znali slovenski in so hiteli zatrjevati, da so bili njihovi očetje »pravzaprav« tudi Slovenci. Zdaj, ko so skoro vse šole slovenske, gre stvar že na bolje, v nekoliko desetletjih bo le še nekaj spominov, da je bil Maribor nekdanj avstrijski in nemški. Prebivalcem pa se vobče ne godi slabo, zaslužka je povsod dosti: v velikih paromlinih, usnjarnah, pivovarnah, predvsem pa v naraščajoči trgovini z vinom, sadjem, lesom, z živino, perutnino in z jajci. Tam-le doli, kjer drži na desnem bregu Drave med Pohorjem in Kozjakom »koroška železnica« v Dravograd in Celovec, vidite za mariborskim »koroškim kolodvorom« delavnico in kurilnico južne že-leznice, ki zaposluje nad 2000 delavcev; tu popravljajo železniške stroje in vozove. Žal, da je baš v delavnici in kurilnici največ takih ljudi, ki se nočejo sprijazniti z novimi razmerami in bi še vedno naj-rajši prišli pod nemškoavstrijski jarem. Časih tudi koga pošljemo tja, pa brž pride nazaj kot spokorjen grešnik.

Kar tukaj doli, pod našimi nogami, vidite vzorno urejene vino-grade in sadovnjake ter več poslopij. To je vinarska in sadjarska šola. Nebroj umnih kmetovalcev je izšlo iz nje v teku polstoletja, kar ob-stoja. V novejšem času se ji je pridružila še srednja kmetijska šola, kakršna je v naši državi samo še ena. Posestvo na desno, ki ni nič manj vzorno urejeno, je last iskrenega rodoljuba starine dr. Tur-n e r j a. Odtod drži cesta proti zapadu v vas K a m n i c o, tej nasproti pa leži na desnem bregu Drave prijazno zletišče L i m b u š, v njegovi bližini pa so po vinu sloveče P é k r e. Od Limbuša še dalje proti koroški strani vidite, kako se vzdiguje neprenehoma gost dim. Ta prihaja iz tvornice za dušik in karbid v R u š a h, nekoliko kilometrov še dalje

od Ruš pa je Fala, ena največjih elektrarnic Evrope. Iz falske elektrarnice dobivajo najnovejše tvornice v Mariboru in v okolici gonilno silo, zdaj bodo izpeljali iz Fale električni tok celo v Trbovlje in v Zagreb. Fala proizvaja 35.000 konjskih sil. Če pomislimo, da za ves Maribor zadostuje 3000 konjskih sil, potem nam je jasno, kakšni zakladi sile leže v Fali.

Dr. Turner.

No, ker smo že torej zašli v okolico Maribora na zapadni strani, vam hočem razkazati še ostali del okolice. Na mogočnem Póhorju vidite 20 m visok železen razgledni stolp. V njegovi bližini je Mariborska koča, dalje proti zapadu pa Ruška koča. Vse te koče Slovenskega planinskega društva so poleti jako obiskane, ker nudijo meščanom izredno idiličen prostor za oddih in počitek. Sploh pa nudi 55 km dolga masa Póhorja še vse polno drugih zanimivosti, med katerimi omenjam le, da nahajamo ponekod cele pragozde. — Vse drugo sliko pa nam nudi pogled naravnost proti jugu. Kakor velika trikotna plošča

se razprostira pred nami Dravsko ali Ptujsko polje. Na jugu sega do Vitanjske gorske vrste, ki tvori razvodje med slovenskim Posavjem in Podravjem; ravno nam nasproti zagledate goro, ki ima obliko trapeza, to je Rogačka ali Donačka gora, pod njo pa leži sloveče zdravilišče Rogaška Slatina, ki pa ga ne vidimo. Če bi prišli tja, bi videli, da ima odtod Rogačka gora obliko roga. — V smeri proti jugozapadu se vlečejo Slovenske gorice, ob njih znožju pa teče Drava. Čisto tam doli v levem kotu leži Ptuj. Ob čistem zraku vidimo še njegov grad Kalvarijo.

Zdaj pa, dragi prijatelji, mi sledite z očmi po znamenitih točkah mesta samega! Tu doli v bližini mestnega parka vidite državno moško učiteljišče, poleg tega proti vzhodu državno gimnazijo in še dalje ob koncu Maistrove ulice poslopje finančnega ravnateljstva in okrajnega glavarstva za mariborsko okolico. Ne daleč odtod je lepo poslopje državne realke. Iz tega poslopja je izhajalo med vojno poveljevanje soške fronte, avstrijski časniki pa so trobili v svet, da se poveljnik nadvojvoda Evgen izpostavlja v strelskih jarkih sovražnikovim krogam. Mi Mariborčani pa smo ga vsak dan videli, kako se je s svojim mršavim psom izprehajal po parku in z neizrečeno oholostjo odzdravljajl ponižnim poklonom mimoidočih. — Razen omenjenih šol imamo v Mariboru še državno žensko učiteljišče in dvorazredno trgovsko šolo v bližini kolodvora, zasebno žensko učiteljišče šolskih

sester v bližini starega mestnega pokopališča, 3 meščanske šole ter več ljudskih in drugih šol. V veličastnem poslopju nekdanje kadetnice ali vojaške realke, ki se nahaja v bližini koroškega kolodvora, pa je zdaj šola daške čete.

Frančiškanska cerkev.

Da se bomo pozneje pri ogledovanju mesta v notranjem laže zavedali, kje smo, si zapomnimo od tu s Kalvarije doli lego nekaterih drugih znamenitih poslopij; ta so: stolna cerkev sredi mesta, vzhodno odtod frančiškanska cerkev z dvema stolpoma, Narodni dom z visokim, vitkim stolpom, evangelijska ali protestantovska cerkev v bližini drž. moškega učiteljišča ter magdalenska cerkev onkraj Drave. Zdaj pa lahko ostavimo to razgledišče ter odidemo v mesto.

Še en pogled na prelepo sliko prirode, in že hitimo zopet navzdol. Kmalu smo v ozki ulici, kjer nam pokažejo prijatelji od zunaj sicer

neznatno, a od znotraj ljubko mestno gledališče, nato pa se nam odpre prostorni in lepi Slo m š k o v t r g. Sredi trga se vzdiguje že omenjena stolna cerkev, ki hrani pri glavnem oltarju marmornat spomenik znamenitega slovenskega pisatelja in vzgojitelja škofa Antona Martina Slomška. Slomšek je bil, ki je prenesel stolico lavantinske škofije s Koroškega v Maribor. S hvaležnostjo se ga spominjajo mariborski Slovenci in kaj radi obiskujejo njegov grob v kapelici sredi starega mestnega pokopališča. Okolo stolne cerkve stoje znamenite hiše; tako vidimo na severni strani mestno župnišče, škofovsko palačo, hišo kantonikov in nekdanje kazinsko poslopje, v katerem se nahaja zdaj študijska knjižnica. Zapadno stran trga zapira impozantno poslopje mestne hranilnice, med njim in med cerkvijo pa je ličen park z marmornatim spomenikom Tappeinerja, ustanovitelja mestne hranilnice. Na južni strani Slomškovega trga se vzdiguje lepo poštno poslopje.

FR. LOČNIŠKAR:

Poslednji smehljaj.

ralj iz dežele vzhajajočega solnca je ležal na smrtni postelji. Njegovo obličje je pokrival črn oblak žalosti že dolgih sedem let in se mu je v teh poslednjih hipih življenja le še bolj temnil. Nobena stvar ni več razveselila dobrega vladarja in vodnika ljudstva, ki se je pod njegovo modro vlado pospelo v blaginji nad vsemi sosednimi rodovi.

Dolgo let je užival kralj ob sreči svojih državljanov lastno življensko srečo.

Toda obsenčil je duh zlobe in zavisti solnčno njegovo kraljestvo in posegel z ledenimi prsti v zadovoljna srca njegovih državljanov. Vstali so nemiri in prepiri, ki jih kralj miru in ljubezni ni mogel potolažiti z očetovsko besedo; pred orožjem pa sta mu omahnila miroljubna roka in čut človečanstva. Sedem let je gledal kralj to pustošenje srčnih in posvetnih dobrin v svojem ljudstvu in prosil je ob slednji jutranji zori solnčnega boga, naj prežene s svojo nebeško lučjo duha teme, ki je obsenčil od zahoda njegovo solnčno kraljestvo. Vendar pomoči ni hotelo biti. Kralj pa je hiral in moral leči. Celih dolgih sedem let niso videli na njegovem licu smehljaja. Ko so spoznali prijatelji, ki so mu ostali še zvesto naklonjeni, da se mu bliža smrt, so mu hoteli vsaj poslednje hipe privabiti smehljaj na lice, razorano od bolesi. Tolažili

so ga veselih obrazov z izmišljenimi vestmi, da njegovo ljudstvo uvideva svojo zmoto in se boljša od dne do dne. Kralj pa je videl v njih srca in bil še bolj žalosten ter si želel smrti.

Nesli so ga v svetišče, kjer so počivali zemeljski ostanki njegovih dedov in je bila v kamen ovekovečena vsa nevenljiva slava njegovega rodu. Med vsemi pa je imel on pripravljen že vnaprej najsijajnejši spomenik. Kralj je molče zrl nanj in ni izpremenil niti za hip svojega žalostnega obraza. Vse tolažbe prijateljev, da bo ob njegovem svežem grobu spoznalo ljudstvo svoje zmote, so ostale brezuspešne. Kralj je ostal žalosten in prosil dan za dnem solnčnega boga, naj ga pokliče v kraljestvo večnega solnca.

Lepega pomladnega jutra si je zaželel kralj pogledati v kraje, kjer se je igral kot brezskrben otrok. Nesli so ga na dragoceni nosilnici iz mesta v zatišje bogovom posvečenega gaja. To je bila skupina starodavnih dreves, kjer so se shajali prebivalci njegove stolice ob slovesnih praznikih ter častili dobrotna božanstva. Otroci vsega mesta so imeli tam najvažnejše zavetje ob svojih nedolžnih igrah in kjer so se obenem učili od odraslih češčenja nadoblačnih bogov.

Toda sedaj je bil gaj prazen. Bele stezice je prepregel plevel in okrog dreves je raslo trnje.

Kralja je ta pogled še bolj razžalostil in ukazal je, naj ustavijo nosilnico. S poslednjimi močmi se je spel kvišku in stopil na tla. Spremljevalci so se čudili nenavadnemu poživljenju in strmé gledali kralja, ki se je branil podpore in začel hoditi. Šli so za njim po samotnih stezah. Trnje je obodlo kralju roke in kaplje njegove krvi so padale na stezice. Iz njih pa so vzcvetele čudežne rože, ki so razširjale vonj po kadilu, kakršnega so nekdanj zažigali v tem gaju bogovom na čast. Šli so dalje in dalje in prišli slednjič do velike skale, v kateri je bila votlina. Pred to votlino zagledajo množico otrok. Med njimi pa je bil kot pastir med ovčicami sivolas starček puščavnik.

Kralj in spremstvo se ustavi za grmom in opazuje to nenavadno družbo.

Slišali so starčkov glas, ki je bil mil kot žvrgoljenje ptičkov v pomladnem jutru. Govoril je mladini o neskončni ljubezni nadzemskih bogov in o lepoti njihovega stvarstva. Hipoma pa je starčku potemnil obraz in njegova beseda je postala grom. Grajal je nehvaležnost zavedenega ljudstva, ki se je ob ogrevajočem solncu božanstvene ljubezni prevzelo in zašlo na pota, ki drže v pogubo vsega rodu. Pravil jim je, da ob umiranju ljubezni do višjih moči umira tudi medsebojna ljubezen, namesto te pa seje kralj teme sovraštvo, prepir in zavist,

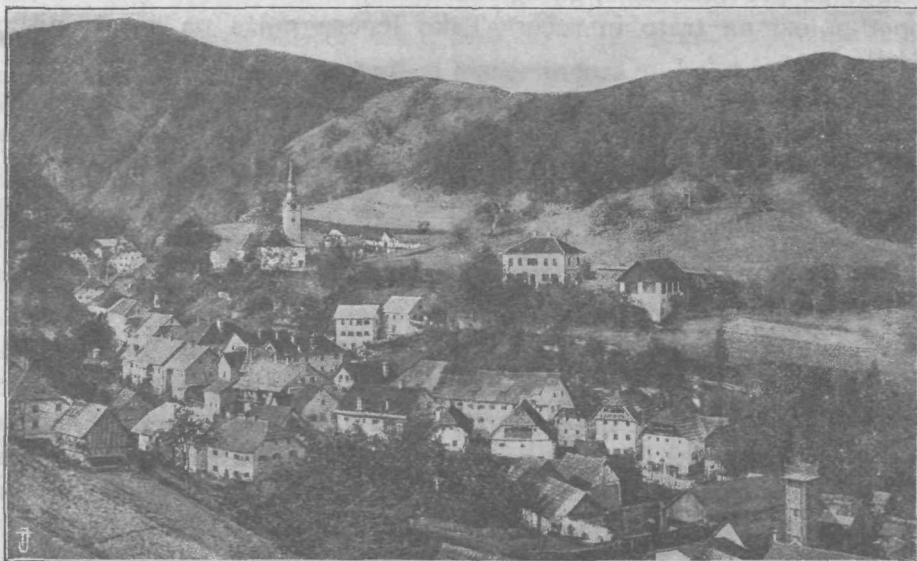
to so pregrehe, ki jih vidijo dan za dnem pri svojem propadajočem rodu. Starček je zopet v milem glasu prosil svoje nedolžne učenčke, naj mu slovesno prisežejo, da bodo hodili druga pota kot oni, ki so pozabili na ljubezen solnčnih bogov.

Na stotine rok se je molče dvignilo k prisegi, in v vrhovih starodavnih dreves je zašumel skrivnostno veter, prinašajoč iz neznanih daljav nebeškolepe glasove pevajočih zborov. Zrak pa je napolnil blagodišeči vonj čudežnih rož.

Kralj s svojim spremstvom je pokleknil in dvignil roke k blagoslovu, govoreč: »To je seme boljše bodočnosti, ki požene čudežne rože in očisti s svojim vonjem moje zavedeno ljudstvo. Naj rosi blagoslov vseh bogov na starčka in na novo vstajajoči rodl«

Tisti hip je šinil skozi vejevje svetega drevesa srebrn solnčni žarek in obsijal mrtvaško obličje kraljevo.

Na obrazu mrtvega kralja pa se je zazibal blažen smehlaj, ki ni več izginil. Bil je kot vesel poslanec iz neznanih daljav bodočnosti njegovega rodu.

KROPA NA GORENJSKEM

SILV. KOŠUTNIK:

Kaznovan ponos.

obširnem grmovju tik lepega vrta je živela večja družba polžev. Ker je bilo vroče poletje, a polž ne more prenašati suše, se je vsakdo izmed njih splazil v prvi in najbolj senčnat ter mokroten kotiček. Naposled je vendar začelo deževati in naši znanci so se jeli veselo razhajati. Pa res — vedno v enem in istem kotu počepati preseda naposled tudi najbolj dobrodušnemu polžu. Poznali so se med seboj najbolj po barvi svojih hišic, ki jo je vsak iz previdnosti dobre majke prirode nosil takoj s seboj na hrbtu. Da se predalet ne razidejo, je bila njihova dobra volja.

Najlepši in največji med njimi je bil polž, ki je imel najlepšo hišico, skoraj belo kakor sneg in polikano, da se je v poševnih solnčnih žarkih njena barva izpreminjala v krasno modrino. Zaradi tega so mu bili tovariši dali ime Modrin. Vsak izmed družbe je imel svoje ime, a najlepše ime je imel Modrin.

Pa se prigodi naključje, da ga zagleda delavec, ki je kopal na vrtu. Dvigne ga previdno in si ga ogleda. Ker je bil dobrosrčen človek, ga zopet položi na trato in reče: »Tako lepega polža pa res še nisem videll«

Ta ocena je bila Modrinu na kvar; postal je namreč tako ponosen, da je začel prezirljivo gledati na svoje tovariše, ki so se mogli ponasati le z več ali manj rjavoprogastimi hišicami. Naposled mu je začela družba starih znancev presedati in z besedami: »Rjavci, ne maram vas več!« je sklenil, da odide med svet in si poišče tovarišev, ki bi bili enako njemu obdarjeni z enako krasnimi zavetišči, kakor je bilo njegovo.

Zgodnjega jutra, ko so še drugi polži spali, iztegne Modrin svoje truplo iz hišice in se s polževo najurnejšimi plezaji požene v svet.

Začetek potovanja mu je skrajno ugajal, ker se je pred njim razprostirala obširna, z jutranjo roso obilno prepojena trata. Tovariši so ga sicer kmalu pogrešili, a niso mnogo žalovali za njim; njegova ošabnost, ki jo je kazal zadnje dni, jim ga je močno odtujila.

Toda glej — čez dva dni pa je bilo zopet izpopolnjeno njihovo število. Pridružil se jim je bil namreč novi tovariš, ki pa je imel skrajno skromno hišico, povrh še blatno in zaprašeno in ki se je tudi vedel svoji zunanosti primerno, namreč jako mirno in skromno. Radovoljno

so ga vzeli v svojo družbo in mu po obilnem prahu na njegovi hišici dali ime Prahun. Bil je navidezno zadovoljen s tem imenom.

In zopet sta minila dva dneva, polna solnčne svetlobe in toplote. Tretjega dne pa se nebo mahoma zakrije s temnimi oblaki, a že v prihodnjem trenutku začne razsajati huda nevihta z bliskom in gromom in z neizmernimi golidami gostega dežja. Oh, kako so bili polži veseli in zadovoljni, ker so imeli vsak svojo trdno hišico, kjer so si poiskali varnega zavetja.

Nevihta ni trajala dolgo. Vihar je ponehal, oblaki so se razpršili in zopet je zasijalo toplo solnce ter prijazno upiralo blagodejne žarke na mokro zemljo. Lepo vreme je polže novič izvabilo pod milo nebo. Toda kdo popiše njihovo začudenje!

»Glejte no — Modrin je zopet tukaj! Odkod si pa prišel?« so klicali drug za drugim.

»Da, da — Modrin sem — in ne več Prahun, kakor ste me zvali zadnja dva dni!« se je oglasil tih in skromen glas. »Prosim vas, prijatelji, imenujte me še naprej z imenom, ki sem ga imel prvotno, a naklonite mi tudi novič svojo staro ljubezen! Spokoril sem se in svet me je korenito ozdravil ter mi pregnal nadute misli iz glave.«

Polži so se presenečeni primaknili k Modrinu in ta jim je začel pripovedovati svoje doživljaje.

»Ko sem zarano odšel na pot in po svoji možnosti najurneje korakal naprej, sem prišel čez nekaj časa do velike tekoče vode, kakršne še nisem videl prej in je še tudi vi niste videli. Oh, kako je bila široka! Da nisem mogel čez, boste umeli. Krenil sem torej za vodo, a ni je bilo konca. Drvil sem naprej in naprej, a kmalu so mi začele pešati moči. Moral sem si nekoliko odpočiti. Toda kaj zapazim hipoma! Še zdaj me strese mraz, če se spomnim na grdo pošast, ki je počasi pri lomastila proti meni. Bila je velika, umazane barve, po napihnjenem telesu polna krast, a velika glava je bila do polovice precepljena. Potem pa te strašne oči! Nikdar nisem tako naglo smuknil v svojo hišico kakor takrat. Pošast je koracala takoj čez mene, da se mi je od samega strahu zavrtelo po glavi. Minila je dozdevno cela večnost, preden sem si upal previdno pomoleti glavo iz hiše; videl pa nisem nič, ker je bila že napočila noč. Huda lakota me je prisilila, da sem si otipal nekaj mladih lističev, žeje pa si nisem mogel pogasiti, čeprav sem bil poleg vode, ker sem se bal pastí vanjo. Jutranja rosa me je rešila neznosne muke.

Pošasti ni bilo nikjer več, in previdno sem lezel naprej. Čez nekaj časa sem prispel na kraj, kjer ni bilo nikake trave, ampak obilo prahu. Pot mi ni več ugajal, ker me je prah silno oviral in mi grozil, da mi

pokrije vse truplo. Že sem premišljal, ali bi ne bilo bolje, da se vrnem — kar me dohiti druga nezgoda. Po prašni cesti pridrvi namreč četa razposajenih otrok, ki me takoj zagleda. S krikom: »Polž, polž!« se požene proti meni in me začne brcati ter premetavati po cesti. Bili so hudobni dečki in kdo ve, ali bi ostal živ, da me ni rešila usmiljena deklica. Oštela je dečke in me ponesla nazaj na trato. Ni mi treba zatrjevati, kako sem ji bil hvaležen. —

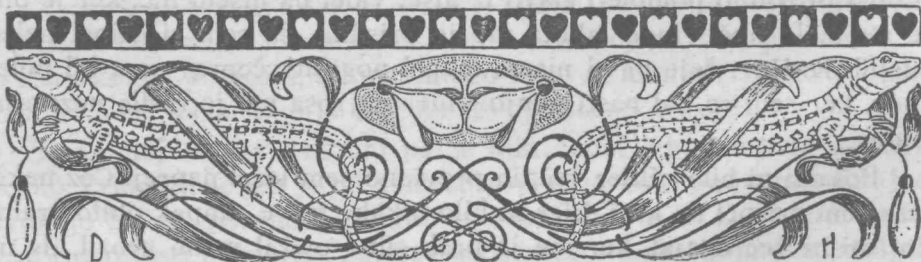
Potovanja sem imel dovolj in polastila se me je edino želja, da se prejkoprej vrnem na svoj ljubi dom, kjer sem dozdej živel v tako lepem miru, imel vsega dovolj in povrhu tudi tako dobre tovariše.

Vrnitev mi ni delala mnogo preglavice, če ne vzamem v pošte v utrujenosti, ki se me je večkrat polotila s tako silo, da sem nehote moral tu in tam počivati. Potok mi je bil najboljši kašipot. Kako globoko sem si oddahnil, ko sem od daleč zagledal znano mi grmovje!

»Nekoč si še dobro odpočiješ,« sem si mislil, »in kmalu si na varnem!« A ni šlo povsem gladko. Hipoma namreč čujem nad seboj neko prhutanje, in ko se previdno ozrem, zagledam velikega, črnega ptiča, ki me je srepo ogledoval. Zopet sem smuknil v hišico in nehote sem se trdno oprijel korenine, na kateri sem bil počival. In to je bilo prav. Že v prihodnjem trenutku namreč slišim glasni »kluk — kluk!« na svoji hišici. A ta je iz čvrste lupine in hudobec je kmalu uvidel, da je ves njegov napor zaman. Odletel je in bil sem rešen.

Proti noči, ko ste že spali, sem bil doma. Da ste me drugo jutro kot nepoznanega vse eno sprejeli v svojo družbo, me je navdalo z neizmernim veseljem. Kot nepoznanec sem vam namreč lahko dokazal, da sem po svojih lastnostih zopet vam dobričinam enak in da se ne boste več varali v svojem prejšnjem tovarišu. Ko pa mi je dež opral hišico in ste me spoznali, a mi nobeden od vas ni pokazal neprijaznega lica — to me pa navdaja z neizmernim zadovoljstvom. Ostanimo si torej še naprej dobri tovariši, kakor smo si bili prej, jaz vas pa zagotavljam, da vam hočem biti vedno hvaležen.«

»Tako je lepo!« so rekli polži soglasno, a nikdar več ni prišlo med njimi do najmanjšega nesoglasja.

Novica.

Davi je bela snežinka
iskala pot na zemljó,
pa je zašepetala
spotoma mi v uho:

»Nekaj prelepega ti povem!
Prav zares
še nocoj, še nocoj
Jezušček pride z nebes!

V vsako srčece malo
pride vam,
da boste pridni in dobri,
kakor je Jezušček sam...«

Padla je bela snežinka
v sneženi breg,
hitro se je skrila
v mehki sneg...

Čakala sem večera,
pa zares
tiho je sveta noč
prišla z nebes.

Radostno pozdravlja
luči jo sto,
v srčecih naših
pa je lepó!...

Anica.

Janko Leban:

Neuslužni Ivo.

ala Ančka je sedela v svoji sobici ter je prav pridno pletla. Njena mama bo imela jutri god in jo je hotela razveseliti s parom nogavic, da ji s tem dokaže, kako rada jo ima in kako pridna je bila. Srce ji je utripalo od veselja, ko je videla, kako ji je delo tako lepo šlo od rok. Toda imela je mnogo dela, če je hotela pravočasno dovršiti nogavice. Niti za hipec si ni upala povzdigniti oči od dela. Zdajci se domisli, da je pozabila v šoli »Čitanko«, iz katere bi morala izdelati nalogo. Šola je bila precej oddaljena, in da bi ji ne bilo treba prekiniti z delom, je naprosila svojega bratca Iva, naj ji gre v šolo po knjigo.

»Ljubi Ivo, bodi tako prijazen ter skoči v šolo po mojo »Čitanko«, potrebujem jo še danes prav nujno!«

»Nimam časa, le pojdi sama!«

»Pa dragi Ivo, saj veš, da ne morem zdaj prenehati z delom. Nogavice moram splesti do jutri za mamičin god! Ti tako nimaš posebnega dela. Torej, teci, teci v šolo, prosim te!«

»Moram s Stankom iti na izprehod, obljubil sem mu to!«

»To lahko storiš, le »Čitanko« mi donesi prej!«

»Ne vem, kje se nahaja!«

»Moj Bog, Ivo, saj vendar veš, v kateri klopi sedim, tam jo najdeš gotovo! In četudi ne veš za klop, pa vprašaj gospoda učitelja!«

»Kaj še! Gospod učitelj bi me še napodil, češ: kaj delaš tu, ko ni pouka! Morda pa knjige ni več tam, ker jo je že kdo drugi odnesel!«

»Ti torej nočeš iti?«

»Ne, nočem!«

Te glasne in razburljive besede so privabile očeta v sobo.

»Kaj se tu prepirata?« vpraša oče.

»I, no! Ančka hoče, da bi šel v šolo po njeno »Čitanko«, ki jo je tam pozabila. Lejte si no, saj nisem njen hlapec!«

»Ni treba, da je moj hlapec! Jaz sem hotela le za jutrišnji mamičin god doplesti nogavice, da bi jih poklonila mamici v dar. In ker se mi z delom mudi, sem prosila Iva, da mi stori malo uslugo!«

Oče ničesar ne reče, nego le tiho gre iz sobe, vrne pa se kmalu s — šibo v roki! Resno izpregovori: »Zdaj, Ivo, pa le takoj v šolo po knjigo, sicer bo ta le pela!« To rekši, preteč švigne s šibo po zraku. »Ali ne vidiš rad, če je tudi Ančka uslužna proti tebi? Ali nisi bil vesel, ko ti je včeraj pomagala pri domači računski nalogi? In ali si pozabil, kako ti je zadnjič odstopila dobršni del svoje malice?!« —

Ivo se je sramoval svoje neuslužnosti. Takoj je stekel v šolo ter donesel »Čitanko«.

Miklavž, Grdavž in Dušan.

*Iz raja Miklavž,
iz pekla Grdavž
odšla sta na svet.
In s svetim Miklavžem
so božji krilatci,
z rogatim Grdavžem
pa črni so škratci.*

*In sveti Miklavž,
glej, plašč ima rdeč,
rogati Grdavž —
huj — jezik goreč.*

*Pa sveti Miklavž
prenaša košaro
napolnjeno z mično
in pisano šaro.*

*A črni Grdavž —
no, ta nima nič
kot šibice tanke,
verigo in bič.*

*In kamor prihaja
sveti Miklavž,
deca molitev šepče;
če pride pa mimo
z verigo Grdavž,
v strahu in grozi trepeče.*

*Le Dušan sosedov,
ta peden-možic,
se nič ne boji:
Grdavžu se roga,
Miklavžu reži...*

Utva.

Stanko in muca.

Naša muca-maca
leno k peči sede
in zaspano prede.

Stanko prikoraca
k njej, se ji posmeje,
jo za rep povleče,
da bi šlo hitreje —
pa nikakor neče!

Ali muca skoči
urno zdaj pod klop,
Stanko jo pa: »Hop!
Zdaj si brez pomoči!« —

Muca premetena
pa mu zasadi
kremlje, da se kri
z roke pocedi.
In — ne bodi lena! —
skoz priprte duri
brž jo stran odkuri...

Nadin Nevenko,

ANTON VOGRINEC:

Angelica in škorček.

Angelica je bila deklica mehkega srca. Z vsako stvarco je imela usmiljenje. Najbolj je pa vendar ljubila ptičice. Srčece bi jo bolelo, če bi jih morala gledati pozimi stradajoče. Zaradi tega jim je pokladala pozimi živež na določeni prostor ter je z veseljem opazovala, kako so odnašale zrnca in drobtinice ter jih na bližnjem drevesu kljuvale. Vesela jih je bila, če ravno ni bilo med njimi njenega najljubšega prijateljskega škorca, ki se je jeseni od nje poslovil ter se napotil v tople kraje.

Zadnjega svečna je Angelica precej zgodaj vstala ter je šla pogledat pod milo nebo. Zaslišala je tožnomilo žvrgoljenje. Pogledala

je na bližnje drevo, na katerem so bile valilnice, ter je tam zagledala škorčka, ki je vzdigoval krilca in je žvrgolel. Od veselja je nehote vzkliknila: »Dobro jutro, ljubi škorček! Pozdravljen mi, dragi prijateljček! Kako, da si že tako zgodaj tukaj? Ali ne vidiš, da še sneg pokriva hribe in doline?«

Škorček je odnehal peti, presenečeno pogledal Angelico ter jel govoriti: »Draga Angelica! Povem ti, da se mi je godilo čez zimo dobro. Bil sem tam, kjer ne poznajo mraza, in miza za kosilce mi je bila vedno pogrnjena. Ostal sem namreč jeseni na otoku Siciliji. Bil sem že večkrat tam ter sem se veselil življenja v času, ko ščinkavci, vrabci in sinice tukaj zmrazujejo in stradajo. Letos me ni več vztrpelo na otoku, želel sem in hotel sem prvi priti v ljubljeno Slovenijo, svoj rojstni kraj. Zaradi tega sem tako zgodaj tukaj. Naglo sem preletel italijansko zemljo, sfrčal čez Jadransko morje ter sem si nekoliko odpočil nekje med Trstom in Reko. Po kratkem odmoru sem se spet vzdignil v zrak, da si ogledam bližnjo okolico ter si kaj poiščem za lačni želodček. Prebrskal sem po kraškem svetu marsikateri grmič, preiskal marsikatero skalnato razpoklino ter sem se zatekel po prijaznih, rodovitnih dolinicah tudi v bližino človeških stanovanj.

Tukaj sem slišal vzdih, stoke in klice obupa tisočih ljudi; videl sem pa tudi prizore samozatajevanja, samozavesti, navdušenosti, mlačševalnosti, neustrašenosti in odločnosti. Nisem sicer vedel, kaj vse to pomeni, slutil sem samo, da je narod tukaj nesrečen. Postal sem žalosten in solza pomilovanja in usmiljenja mi je prikipela iz oči. Vesel sem, da sem zopet tukaj.«

Angelica je škorčka pazno poslušala, ker je vedela, kaj pomenijo vzdih, ki jih je slišal, kaj pomenijo prizori, ki jih je videl, in mu je odgovorila: »Vedi, dragi škorček, da si preletel Julijsko Krajino s solnčno Gorico, kjer prebivajo naši najzavednejši bratje Primorci, ki jih je pohlepni Italijan vkoval v suženjske verige ter jih oplnil s svojo bode, za katero so se pred leti tako neustrašeno borili. Vedi, da so njih vzdih in stoki izraz najglobljega slovanskega čuvstva, izražajo strah pred bodočnostjo, hrepenenje po svobodi, hrepenenje po združenju z nami osvobojenimi brati in sestrami. Vedi, da ti naši bratje in sestre prebivajo v naši neodrešeni domovini! Vedi pa tudi, da je ta neodrešena domovina nekdanje bojno polje, posuto s slovanskimi grobovi, ki si jo je prisvojil Italijan, vedi, da je to zemlja nesreče, sovraštva in gorja!«

S povešenimi krilci in s sklonjeno glavo ter navidezno brezbrizen je poslušal škorček Angelico in ko je končala, se je vzravnal ter se zavzel: »Da, res, Angelica, spomnim se na grozovitosti, ki so se

godile pred nekoliko leti v sedanji neodrešeni domovini. Bila je menda res vojna, kakor praviš. Na svojem poletu v južne kraje in nazaj sem videl letati po zraku grozne pošasti, iz katerih so švigali bliski. Po vsej pokrajini ob Soči se je razlegalo treskanje in grmenje, ki je iz smradnih prepadov tu in tam splašilo gladne jate črnih vranov. — Tudi mene je obšla groza. To naj ti bo dovolj. Pripovedoval bi ti lahko še o groznejših rečeh, a to bi preveč pretreslo tvojo mlado dušo.«

Angelica bi mu bila še rada kaj odgovorila, a ni mogla. Otožnost se je polastila njene duše. Škorček pa se je naglo vzdignil ter odletel v bližnji gozd, da si poišče kosilca.

Vzradoščena sicer, da je zopet videla ljubega škorčka, se je Angelica vendar žalostnega srca vrnila v svojo sobo.

V šoli pa je svojim součenkam pripovedovala o škorčku in o kruti usodi naših bratov in sester v neodrešeni domovini.

Naša Alenčica.

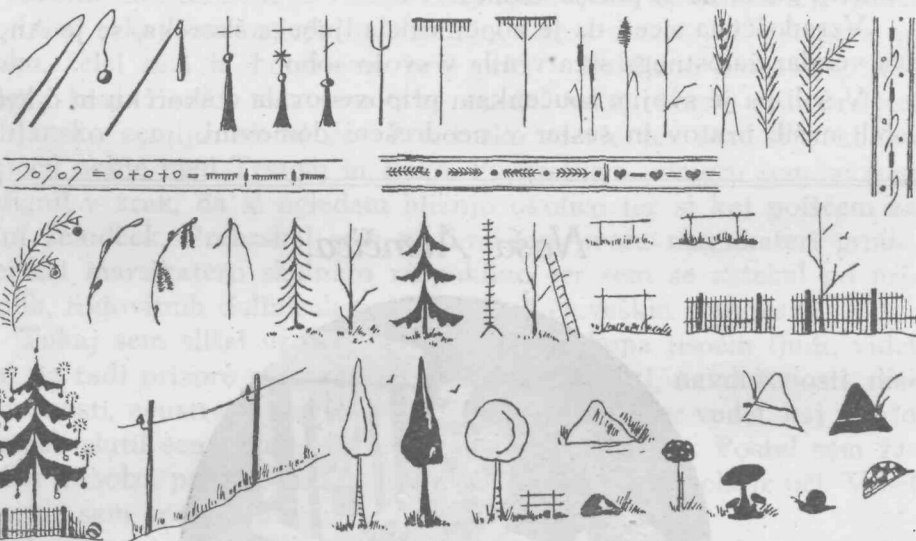
*Alenko je v voziček mama dala,
vanj z ruto trdno jo je privezala,
ker bi drugače nagajivka mala
kaj hitro se iz njega skobacala.*

Desanka.

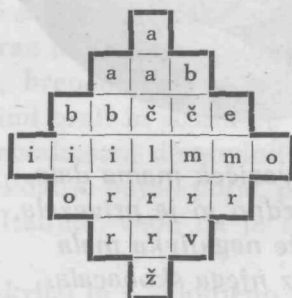
Mladi risar.

Priobčil Fr. Zagorec.

Demant.

Priobčil L. O.

Besede značijo:

1. soglasnik,
2. luč,
3. siromaka,
4. mesto,
5. lovca,
6. domačo žival,
7. soglasnik.

Po sredi od zgoraj navzdol isto kot pod štev. 4.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev zastavice v podobah v 1. števil.

Deček vprašuje: Kdo hoče? — Siti odgovarjajo: Rožo!

Lačni odgovarjajo: Kruh!

Prav (ali deloma prav) so jo rešili: Metka Skabernetova, učenka II. razr. v Ljubljani; Z. Gobec v Celju; Adolf Kopetzky, učenec v Ljubljani; Božena Vebrova, učenka I. mešč. razr. na Jesenicah; Pavel Gregorc, učenec V. razr. v Mengšu. Dobro jo je pogodil Božidar Bogataj, učenec IV. a razr. osnovne šole v Kočevju, ki pravi: Mi mladi šolarji se ne smemo ustrašiti ničesar, ne učenja ali trnja, ki nas bode in ovira, ampak moramo vztrajati, da dosežemo srečno bodočnost, ko bo belega kruhka v izobilju. — Ali pa Olga Poščičeva, učenka VI. razr. v Gornji Radgoni: Roža je rdeča, srajca je modra, kruh je bel — to je naša zastava!

Večerna slika.

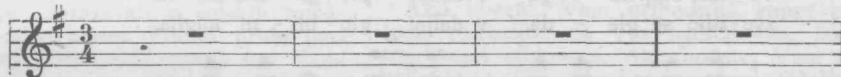
Simon Jenko.

(Glej: Gangl, Druga čitanka, str. 28.)

Zmerno.

Ferdo Juvánec.

Glas

Klavir

- p* *mf*
1. Soln - ce ru - me - no go - ro ze - le - no zad - njič po -
 2. Tam - na iz - to - ku v si - n' em o - bo - ku lu - na pri -
 3. Ve - terc pi - hlja - je je - ze - ro ma - je, ra - hlo ob

lju - bi-lo je; v kri - lo te - mi - ne
 ka - že gla - vó; bolj se u - ži - ga,
 bre - gu še - pta; v je - ze - ru čre - da

p

pp

malo zadrž.

hri - bje, do - li - ne ti - ho za - vi - li so se.
 ve - dno bolj mi - ga zvezdic pri - ja - zno zla - to.
 zve - zdic se gle - da, v daljni glo - bi - ni miglja.

malo zadrž. *pp*

Junakinja. (M. Špalkova.)

Bil je tih zimski nedeljski popoldan. V gospodarskem poslopju je začelo goreti, in nenavaden svit je ožaril vso vas. Od zapada je pihal silen veter, ki je ogenj kmalu jako razširil. Prihiteli so gasilci. Zamrzli ribnik je dal le malo vode. Ljudje so begali kakor iz uma semtertja, goved je mukala, perutnina se je vsa preplašena razkropila po polju. Milo tarnanje je večalo grozni prizor.

Oteli so divjemu ognju eno streho med dvema gorečima hišama, samo hlevi so zgoreli.

In tukaj je bilo videti pretresljiv prizor: V nizkem hlevu je sedela gos na jajcih; oblaki dima so jo zakrivali njeni okolici.

Nekdo je v naglici izpehnil vratca, žival bi bila izlahka pobegnila, ampak tega ni storila. Ostala je v gnezdu. S krčevito razpetimi perutmi je varovala svoja mila jajca. Tudi gnezdo je že tlelo. Ampak gos se ni genila. Samo glavo je v mukah povešala bolj in bolj.

Kadar pa je ogenj ponehal, je gospodinja siloma odnesla gos. Jajca so bila vsa spečena. Ali uboga žival je kakor vtoglava silila nazaj v prazno gnezdo...

Naslednje jutro je junakinja poginila.
Josip Gruden.

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Jako rad se vrinem v Vaš »kotiček«.
»Zvonček« jako rad čitam. Pri nas bo
kmalu sneg. Danes Vam hočem opisati

Miklavžev večer.

V sobici sedim. Mati mi je že prej po-
vedala, da pride sv. Miklavž. Željno ga
pričakujem. Hipoma zaslišim rožljanje in
zvončkljanje. Hitro vstanem in se pripra-
vim. Vrata se odpro in Miklavž vstopi,
zadaj pa parkelj. Miklavž se ustavi sredi
sobe. Nič več me ni izpraševal molitvic,
ker je tako že vedel, da jih znam, ampak
začel me je izpraševati o šolskih rečeh.
Dobro mu odgovarjam. Potem pride par-
kelj. Miklavž vzame iz njegovega koša
lepo darilo. Bil sem ga jako vesel. Potem
me vpraša, če znam peti. Zapel sem mu
svoji najlepši pesmi »Kolo« in »Doline
tutnje«. Potem reče Miklavž: »Znaš kaj
deklamirati?« Deklamiral sem mu pesem
»Begunka pri zibelki«, ki se glasi tako-le:

Ježušček med trtami,
Ježušček med oljkami,
ziblje ga Marija...
Zlata pala je stežà
preko polja ravnega,
dete, pojva k njima!

Kdo sva tujca in odkod?
K Ježuščku na božjo pot
greva s preko Soče...
In k Mariji greva s preko Brd
izpod oljk in izmed trt
romarja brez kože.

K meni, k meni, romarja!
Kar iskala, sta našla:
Jezusa, Marijo,
v Betlehemu sredi trt,
sredi oljk kot sredi trt,
tiho domačijo.

K meni, k meni, romarja!
Kar iskala, sta našla:
bomo skup živeli,
bomo skupaj sanjali,
zibelke poganjali,
si o domu peli...

Mati božja objema me,
Ježušček prižema te —
joj, saj smo si znanci:
midva z Brd in onadva
s Svete gore sta doma,
z doma vsi pregnanci.

Miklavž je bil jako zadovoljen ter je
še po slovesu rekel: »Če Bog da, se vidi-
mo prihodnje leto zopet. Bodi priden! Lah-
ko noč!« Parkelj še enkrat zarjove, da so
se šipe stresle, in gre, Miklavž pa za njim.
Ponoči me je Miklavž še enkrat obiskal,
a jaz sem trdno spal.

Ako hočete, Vam prihodnjič zopet pi-
šem. Oprostite, da Vas nadlegujem, jako
sem vesel odgovora. Ako hočete, Vam za
prihodnjič, če dovolite, spišem »Doline
tutnje« kot deklamacijo ali v pesmi po
notah.

Da bi še dolgo živeli,

Vam želi

Vojteh Jager,
učenec v Mariboru.

Odgovor:

Ljubi Vojteh!

Lepo si nam opisal Miklavžev večer. Ra-
di pa bi poznali tudi tvoje »Doline tutnje«,
ki jim prav ne razumemo naslova. Sedi in
piši, da nas utešiš!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Pišem Vam prvo pisemce. Jako rada či-
tam »Zvonček«. Posebno mi ugaja povest
»Kekec na volčji sledi«. Obiskujem 3. od-
delek V. razreda. Prosim Vas, da bi mi
poslali za mesec november »Zvonček«
št. 11. Dobila sem zopet št. 10, kakor
sem ga dobila prejšnji mesec oktober.

Če mi dovolite, Vam še drugič kaj pišem.

Z odličnim spoštovanjem

Vas pozdravlja

Milica Kosejeva,
učenka osnovne šole pri Mali Nedelji.

Odgovor:

Ljuba Milica!

Kadar se zgodi v pošiljlatvi našega lista kakšna napaka, piši takoj upravništvu — ne meni! — ki takoj napako popravi. Na ovitek zapiši besedo »Reklamacija«, pa ni treba plačati poštnine, ker pošljamo reklamacije brez poštnine. — To navodilo velja Tebi in vsem, ki se čutijo prizadete.

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Prvič sem letos začela čitati »Zvonček«. Moj brat, ki obiskuje III. razred osnovne šole, je naročen na »Zvonček«. Izreči morava, da nama »Zvonček« jako ugaja in ga tudi z veseljem čitava. Zanimajo me jako rešitve.

Upam, da me radi sprejmete v svoj kotichek. Hodim v drugi razred meščanske šole v Ptuj. Pred dvema letoma sem izgubila očeta, ki je bil davčni upravitelj.

Prosim, objavite moje pisemce v svojem koticčku.

Vdana Vam

Elza Pihlerjeva.

Odgovor:

Ljuba Elza!

Tvoje pismo mi priča, da Ti ni žal, ker si začela čitati naš list. Uverjen sem, da Ti bo vedno bolj všeč, čim dalje ga boš prebiral. — Obžalujem Te, da si izgubila očeta. Spomin nanj pa vedno ostane v Tvojem srcu!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Tudi jaz sem se Vam namenila pisati. Hodim v 3. oddelek I. razred osnovne šole v Ledinah. Sedaj sem v zasedenem ozemlju. Stara sem 9 let. Sv. Miklavž mi prinese vsako leto mnogo lepih darov. Lanskó jesen sem bila prav hudo bolna. Jako rada čitam, najrajša pa »Zvonček«. Letos pojdem k sv. birmi, ki bo v Idriji. Nimam nobenega bratca ne sestrice, vendar bi jih rada imela. Drugega ne vem nič. Ako Vam bo ljubo, pa še drugič kaj.

Pozdravlja Vas

Vikca Bogatajeva,
učenka v Ledinah.

Odgovor:

Ljuba Vikca!

V zasedeno ozemlje pošiljam Tebi in vsem, ki dobivajo »Zvonček«, presrčne pozdrave! — Kadar dobiš bratca ali sestrico, pa mi sporoči, da se bomo vsi veselili s Teboj!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Že eno leto čitam »Zvonček«, tako dolgo namreč že znam čitati povesti. Prav rada

jih čitam, ljubim pa tudi pesemce. Hodim v III. razred. Večkrat prinašate tudi slike raznih šolskih iger. Prosim Vas, da bi »Zvonček« prinesel sliko, ki jo Vam prilagam. Na tej sliki smo namreč igralci »Kralja Matjaža«. Igrala sem tudi jaz kot »vila«. Tudi moj brat Ivo je igral »škrata«. Star je komaj 6 let, pa je bil kot pravi škrat. Hodi že v II. razred. Vsi drugi so igrali prav dobro, četudi jih mnogo še ne zna dobro slovenski. Ljudem je vse jako ugajalo, posebno petje vil in junak »Ivan Podgornikov« s svojim škratom. Morali smo »Kralja Matjaža« ponoviti. Petje je spremljal sokolski orkester. Imeli smo veliko veselje in bi še radi večkrat nastopili na odru. Povedati Vam moram še, da telovadim pri Sokoličicah. Pri »Kralju Matjažu« so dobili učenci tako veselje, da jih je kar 40 pristopilo k Sokolom. Daleč smo tik naše meje v nemškutarskem trgu, a šolarji kaj radi pojemo slovenske pesmi, igramo na odru in telovadimo. Prosim, priobčite našo sliko in potem Vam večkrat kaj pišem. Lepe pozdrave Vam pošilja

vdana

Ankica Vomerjeva,
učenka III. razreda na Muti.

Odgovor:

Ljuba Ankica!

Prav rad ustrezam Tvoji želji in priobčujem na tem mestu sliko skupine igralcev in igralk, ki ste uprizorili »Kralja Matjaža«. Z gledališkimi igrami, s petjem, z glasbo in s telovadnimi nastopi budite, jačite in širite narodno in državno zavest. Po tej poti vedno pogumno in vztrajno naprej!

„Zvonček“, XIX. letnik, nevezan 10 Din, v navadni vezbi 25 Din.
„Zvonček“, XX. letnik, nevezan 10 Din, v navadni vezbi 25 Din.
„Zvonček“, XXI. letnik, nevezan 10 Din, v navadni vezbi 25 Din.
„Zvonček“, XXII. letnik, nevezan 15 Din, v navadni vezbi 30 Din.
„Zvonček“, XXIII. letnik, nevezan 20 Din, v navadni vezbi 40 Din.

::: Nenavedenih letnikov ni več v zalogi. :::

In zadnji glasi ti mi bojo:
Bog čuvaj domovino mojo!

Kupujte

MLADINSKE SPISE,

ki jih izdaja

„Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani“.

Zahtevajte cenike!

Naročila sprejema

Knjigarna „Učiteljske tiskarne“
v Ljubljani,

Frančiškanska ulica in Simona Gregorčiča ulica.

Učiteljska tiskarna in knjigarna

v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Telefon števil. 312.

Poštnohranilnični račun št. 10.761.

„Učiteljska tiskarna“ je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarniška dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. V zalogi ima vse šolske in druge tiskovine.

Enobarvni in večbarvni tisk.

Litografija. Stereotipija.

Šolski zvezki lastnega izdelka.

Zvezki za okroglo pisavo.

Delo točno, solidno in elegantno.

Skladateljem naznanjamó, da je „Učiteljska tiskarna“ preskrbljena z novimi notami, torej izvršuje tudi muzikalije z ličnim in razločnim tiskom.

Zaloga mladinskih, leposlovnih in znanstvenih knjig.

Cene zmerne!

Zahtevajte cenik!

Podružnica v Simona Gregorčiča ulici.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!